

Følgeskriv

Øvelsens navn	Øvelse Orkan
Tidspunkt for øvelse	26. – 28. november 2012
Tittel på rapport	Evaluering av øvelse Orkan 2012
Øvelseseier	Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap
Kildehenvisning	Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap

Bakgrunnsinformasjon:

Øvelsestype: Spilløvelse

Beskrivelse av øvelsen: Scenario for øvelsen var ekstremvær med vindstyrke tilsvarende 200-års orkan som rammet Sør-Vestlandet (Rogaland, Agder-fylkene og sørlige deler av Telemark). I tillegg til sterk vind medfører ekstremværet stormflo, kraftig snøfall og flom. Konsekvensene var omfattende skader på kritisk infrastruktur som kraft, ekom og samferdsel.

Mandag 26. november: Varslingsøvelse, fokus forberedende fase.

Tirsdag 27. november: Stabsøvelse, fokus etablering av situasjonsbilde.

Onsdag 28. november: Øvelse for strategisk kriseledelse og stab, fokus samordning og koordinering.

Øvelsesdeltagere: Følgende virksomheter deltok i øvelsen:

- Avinor
- Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB)
- Fylkesmennene i Aust-Agder, Vest-Agder, Rogaland og
- Telemark
- Helsedirektoratet (HDir)
- Jernbaneverket (JBV)
- Kraftforsyningens beredskapsorganisasjon (KBO) og tilbydere av kraft
- Enkelte kommuner (deltok i øvelsen gjennom egne opplegg i regi av fylkesmennene)
- Meteorologisk institutt (MET)
- Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE)
- Norges rikskringkasting (NRK)
- Post- og teletilsynet (PT)
- Sivilforsvaret (SF/SFD)
- Statens vegvesen (SVV)
- Tilbydere av ekom
- Vegdirektoratet

Evalueringsmetodikk: Grunnlaget for evaluering av øvelsen har vært:

- Observasjoner under øvelsen
- Logger og annen dokumentasjon fra øvelsesdagene
- Førsteintrykkskonferansen 29. november 2012
- Elektronisk spørreundersøkelse i etterkant av varslingsøvelsen

- Evalueringsrapporter fra NVE, PT, Met, Avinor, Jernbaneverket, DSB, Vest-Agder SFD, Aust-Agder SFD, Rogaland SFD, Agder Energi, Skagerak Nett, Statens vegvesen, Fylkesmannen i Telemark, Fylkesmannen i Aust-Agder, Fylkesmannen i Vest-Agder og Fylkesmannen i Rogaland.

Øvingsmål: Målsettingene med øvelsen var å:

- Avdekke de enkelte øvede virksomheters (sektorens) robusthet/sårbarhet og egenberedskap i forhold til stans i leveranser av kraft, ekom og andre relevante samfunnskritiske funksjoner, herunder å vurdere om dette er tilstrekkelig ivaretatt og samordnet i planverk.
- Tydeliggjøre ansvars- og rolleforhold knyttet til håndteringen av konsekvenser av svikt i kritisk infrastruktur og kritiske samfunnsfunksjoner, herunder også å synliggjøre uklarheter der det er påkrevd.
- Beskrive og tydeliggjøre ansvars- og rollefordeling og suksesskriteriene ved behov for prioritering av kritiske mottakere av strøm og ekomtjenester.
- Øve samordning og koordinering mellom berørte aktører, herunder samordning og koordinering mellom regionalt og sentralt nivå og på tvers av sektorene, i forbindelse med håndtering av konsekvenser av svikt i kritisk infrastruktur og kritiske samfunnsfunksjoner. Øvelsen skal blant annet vurdere virkemiddelbruk for å sikre en effektiv samhandling.
- Øve informasjons- og kommunikasjonshåndtering mellom berørte aktører, herunder mellom nivåer og på tvers av sektorer, samt ut til befolkningen.

Oppsummering/hovedfunn:

Hovedinntrykket fra deltakernes tilbakemeldinger er at øvelsen ga godt øvingsutbytte i forhold til øvingsmålene. Det er noe variasjon i oppfatninger mellom deltakerne, delvis avhengig av hvordan det øvingstekniske påvirket gjennomføringen og passet inn med egne øvingsmål.

Flere av deltakerne mener øvelsen ble preget av at viktige aktører ikke var med. Spesielt gjelder dette Politi og spesialisthelsetjenesten. Kommunene var også bare med i begrenset grad. Samlet sett bidro dette bl.a. til at en del koordineringstiltak og behov for samordning ikke ble øvd i stort omfang. DSB og øvingsledelsen støtter dette synet.

Identifiserte læringspunkter:

- Rolle- og ansvarsforståelse
 - Gjennomgående god rolle- og ansvarsforståelse hos deltakerne.
 - Viktigheten av opplæring og øving av personell med liten erfaring i krisehåndtering.
 - Post- og teletilsynets (PT) rolle oppleves som mer operativ enn tidligere, og synliggjør behov for tydeliggjøring av PTs rolle.
- Hensiktsmessighet ved planverk
 - Behov for endringer i planverk. Ikke alle virksomheter har planverk som tar høyde for bortfall av strøm og ekom.
 - Rolle- og ansvarsforhold kan bli tydeligere definert i planverket.
 - Etatenes planverk er lite samordnet.

- Samordning og koordinering
 - Fylkesberedskapsrådene (FBR) fungerte etter hensikten og spiller en sentral rolle i samordning og koordinering mellom aktørene. Dette gjelder både det løpende arbeidet i FBR, og møter i tilknytning til hendelser.
 - Rutiner for etablering, rapportering og deling av situasjonsbilde bør forbedres og øves jevnlig. Behov for å samkjøre rapporteringstidspunkt hos de ulike sektorene for å få et best mulig oppdatert situasjonsbilde. Felles kartgrunnlag for alle involverte er viktig for å få felles situasjonsforståelse.
 - Informasjonsflyt og rapportering mellom fylkesmannsembetene og regionale aktører og DSB og regionale/statlige aktører kan forbedres.
- Dette gjelder spesielt mellom fylkesmannsembetene og ekomsektoren
 - Behov for mer opplæring, trening og å legge til rette for mer enhetlig bruk av krisestøtteverktøyet CIM
- Kommunikasjon
 - Satelittelefon er til god hjelp, men dekker ikke alle behov. Bruken må koordineres bedre (tilgjengelighet, utveksling av nr. osv.).
 - Sosiale medier fremstår som viktige alternativer for å gi informasjon til publikum.
- Egenberedskap
 - Varierende grad av egenberedskap for bortfall av strøm og ekom hos deltakerne i øvelsen.
 - Redundans/alternative kommunikasjonsløsninger bør styrkes og samordnes mellom aktørene.

Gjennomgått av	Dato
Maja Stien	11. juli 2014